

Hà Nội, Ngày 16 tháng 10 năm 2021

TÂM THƯ GỬI THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ PHẠM MINH CHÍNH

Kính thưa Thủ tướng,

Chúng tôi, các liên minh, tổ chức ghi tên dưới đây cùng hơn 200 nhà khoa học Việt Nam công tác trong lĩnh vực năng lượng, môi trường, sức khỏe cộng đồng, chống biến đổi khí hậu khẩn thiết gửi tới Thủ tướng Tâm thư này để bày tỏ tâm huyết, sự lo ngại về việc thiếu rõ ràng, minh bạch, che đậy sự thật khoa học tại Tờ Trình số 6277-TTr/BCT kèm Dự thảo Quyết định đề trình Thủ tướng phê duyệt Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn tới năm 2045 (QHĐ VIII).

Điều đầu tiên, xin nhấn mạnh rằng bản dự thảo QHĐ VIII vừa được trình lên Thủ tướng **trái ngược hoàn toàn với khẳng định của Thủ tướng** tại diễn đàn “Tuần lễ Năng lượng Nga” rằng **“Việt Nam sẽ tích cực giảm và hầu như không phát triển thêm nhà máy nhiệt điện than mới... và nâng tỉ trọng năng lượng sạch đạt ít nhất 20% vào năm 2030 và 30% vào năm 2045”¹**.

Theo dự thảo mới đệ trình, Bộ Công thương sẽ **tăng thêm khoảng 20.000 MW điện than mới** vào năm 2030, nâng công suất điện than từ khoảng 21.000 MW hiện nay lên 40.899 MW và tiếp tục tăng thêm khoảng 10.000 MW điện than nữa trong giai đoạn tới 2045. Trong khi đó sản lượng điện sạch chỉ đạt 13,5% vào năm 2030. Với lộ trình này, năng lượng hóa thạch sẽ chiếm khoảng 68% trong sản lượng điện quốc gia vào năm 2030². Kịch bản phát triển này đưa Việt Nam trở thành 1 trong 6 quốc gia có kế hoạch phát triển điện than lớn nhất toàn cầu. Dự thảo này gần như không có gì thay đổi so với các bản trước đây, thậm chí còn kém chất lượng hơn bản trình tháng 3/2021 vốn đã không được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại thời điểm đó.

Thứ hai, bản quy hoạch này cũng đi ngược xu thế chuyển dịch năng lượng đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu. Trước thềm Hội nghị lần thứ 26 các Bên tham gia Công ước khung của Liên hợp quốc về Biến đổi khí hậu (COP26), nhiều quốc gia đã và đang chuẩn bị đưa ra cam kết mạnh mẽ về hành động khí hậu; dừng xây dựng thêm các nhà máy điện than và đẩy nhanh, mở rộng quy mô phát triển năng lượng tái tạo, hiệu quả năng lượng, phát triển tích trữ năng lượng và điện hóa giao thông. Ngay cả các quốc gia có nền kinh tế phụ thuộc lớn nhất vào nhiên liệu hóa thạch như Nga, Thổ Nhĩ Kỳ và Các tiểu vương quốc Ả rập thống nhất, tuần trước cũng đã cho biết họ có thể sẽ đạt mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào trước năm 2060. Trong khi đó, **bản quy hoạch hiện tại thiếu vắng những giải pháp đột phá mà NQ 55 yêu cầu, bỏ qua vấn đề tích trữ năng lượng vô cùng cấp thiết** và quan trọng, chưa chỉ ra lộ trình để khơi thông dòng vốn tư nhân đang sẵn sàng vào phát triển ngành điện sạch ở Việt Nam.

Thứ ba, Chúng tôi e ngại rằng, **Việt Nam sẽ bị lẻ loi trong cộng đồng quốc tế** nếu dự thảo QHĐVIII hiện tại được phê duyệt bởi cả thế giới đang trong quá trình chuyển dịch năng lượng một

---

¹ Theo Báo VnExpress, chuyên mục thế giới, ngày 15 tháng 10 năm 2021: Việt Nam cam kết không tăng nhiệt điện than

² Theo tờ trình Số 6277/TTr-BCT về việc phê duyệt Đề án Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045 ngày 08/10/2021.

cách mạnh mẽ và tích cực theo khuyến nghị nêu trong báo cáo của Cơ quan Năng lượng Quốc tế³. Như vậy, về mặt ngoại giao quốc tế sẽ rất bất lợi cho đoàn Việt Nam tại diễn đàn COP26 năm nay, cũng như trên trường quốc tế những năm sau này khi các nước đánh thuế các bon gây bất lợi cho hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam và đòi hỏi an ninh sức khỏe toàn cầu được đặt ra cho mọi can thiệp chống biến đổi khí hậu được đẩy mạnh hơn bao giờ hết.

Thứ tư, theo bản quy hoạch này, giá điện và an ninh năng lượng quốc gia sẽ “bập bênh” theo các yếu tố có nhiều biến động, nằm ngoài tầm kiểm soát. Giá than và khí nhập khẩu có dao động lớn và ngày càng đắt đỏ do nguồn cung đang bị thu hẹp theo chuyển dịch năng lượng. Cuộc khủng hoảng năng lượng ở Trung Quốc và Châu Âu đang chỉ rõ rủi ro của nền kinh tế phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch trong bối cảnh biến đổi khí hậu. Điều này có thể tạo ra những hệ lụy có hại cho chính ngành điện, người tiêu dùng và quốc gia. Mặt khác, đến thời điểm này, có thể khẳng định rằng **2/3 công suất điện than⁴ được quy hoạch xây dựng mới ở Việt Nam sẽ không khả thi** vì không thể tiếp cận được nguồn vốn và nhiều địa phương không đồng ý. Như vậy đây sẽ là các dự án treo đồng thời sẽ đe dọa an ninh năng lượng quốc gia khi không có đủ nguồn năng lượng thay thế kịp tiến độ. Những rủi ro và hệ lụy này đã được chúng tôi nêu rõ trong Thư kiến nghị gửi tới Thủ tướng trong 4 lần trước⁵.

Thứ năm, bối cảnh quốc tế thời điểm này có nhiều cơ hội thuận lợi cho Việt Nam để phát triển đột phá theo hướng bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu mà vẫn đảm bảo an ninh năng lượng quốc gia. Chẳng hạn, Tổng Bí thư – Chủ tịch nước Trung Quốc, Tập Cận Bình tuyên bố sẽ gia tăng hỗ trợ cho đầu tư phát triển các loại năng lượng phát thải thấp tại các nước đang phát triển, dùng xây dựng điện than mới ở nước ngoài. Các đối tác phát triển như EU, Hoa Kỳ, WB, UN, UK..., cũng nhất loạt cam kết hỗ trợ Chính phủ Việt Nam huy động nguồn lực cho chuyển dịch năng lượng. Công nghệ năng lượng sạch đã cạnh tranh với nhiên liệu hóa thạch và liên tục cải tiến đi kèm và ngày càng có nhiều đột phá vượt sức tưởng tượng. Cộng đồng các nhà đầu tư nước ngoài, các doanh nghiệp và người dân cùng chính quyền địa phương cũng bày tỏ tiếp tục ủng hộ Thủ tướng dẫn dắt và tạo đột phá chính sách để phát triển năng lượng sạch thành công ở Việt Nam.

Kính mong Thủ tướng xem xét cân trọng để Quy hoạch điện VIII mang lại nguồn điện Xanh, Sạch như kỳ vọng của tất cả chúng ta. Chúng tôi mong chờ quyết định sáng suốt của Thủ tướng và kính chúc Thủ tướng sẽ đạt được nhiều thành công tại Hội nghị COP26.

Trân trọng!

Các tổ chức, liên minh đại diện các nhà khoa học tham gia vào soạn Tâm thư bao gồm:

STT	Tên tổ chức/mạng lưới	Thông tin liên hệ
1	Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA)	Văn phòng Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA)

³ IEA. Net zero by 2050: A roadmap for global energy sector. Truy cập tại: <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>

⁴ Danh mục các dự án điện than khó khả thi về tiếp cận vốn: <https://bit.ly/GreenIDNDTkhokhathiQHD8>

⁵ VSEA. Kiến nghị lần IV. Ngày 13/09/2021. Truy cập tại: <https://bit.ly/3vjqGjJ>

		<p>Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID) Địa chỉ: Nhà C1X3, ngõ 6 Trần Hữu Dục, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội Chị Nguyễn Thị Hằng – Điều phối VSEA Điện thoại: 098 4649 567 Email: nthatang@greenidvietnam.org.vn</p>
2	Liên minh Phòng chống Bệnh không lây nhiễm Việt Nam (NCDs-VN)	<p>Cơ quan điều phối các liên minh, mạng lưới: Trung Tâm Nghiên Cứu Và Đào Tạo Phát Triển Cộng Đồng (RTCCD)</p>
3	Liên minh Vận động Chính sách Y tế dựa vào bằng chứng chính sách y tế (EBHPD)	<p>Địa chỉ: Số 39, ngõ 255, Phố Vọng, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội Chị Nguyễn Hồng Hạnh – Thư ký Điện thoại: 0946261993</p>
4	Mạng lưới người bệnh và người chịu nguy cơ cao mắc bệnh không lây nhiễm (PLWNCDs-VN)	<p>Email: hanh.nguyen@rtccd.org.vn</p>
5	Nhóm Hợp tác Một Sức khỏe và Biến đổi Khí hậu (CSO-OHCCP)	
6	Mạng Lưới Sông Ngòi Việt Nam (VRN)	<p>Địa chỉ: Phòng 12A03, tòa nhà 24-T2, phố Hoàng Đạo Thúy, Cầu Giấy, Hà Nội Điện thoại: (024) 6666 5856 Email: rivervietnam@gmail.com</p>
7	Liên minh Môi trường và Sức khỏe Cộng đồng	<p>Đại diện: PGS. TS. Bùi Thị An Điện thoại: 0948276488 Email: buianvongthi@gmail.com</p>
8	Trung tâm Hỗ trợ phát triển vì Phụ nữ và Trẻ em - DWC	<p>Địa chỉ: Phòng 414 Mỹ Đình Plaza - 138 Trần Bình, P. Mỹ Đình 2, Quận Nam Từ Liêm, Hà nội Điện thoại: 0084 - 24 – 66587474</p>
9	Trung tâm Hành động và Liên kết vì Môi trường và Phát triển (CHANGE)	<p>Địa chỉ: Lầu 1, Block B, Chung cư An Khang, 28 Đường 19, An Phú, TP. Thủ Đức, TP.HCM Chị Hoàng Thị Minh Hồng – Sáng lập và Giám đốc Điện thoại: 0903403686 Email: hong@changevn.org</p>
10	Trung tâm Nghiên cứu Phát triển Xã hội (CSRĐ)	<p>Địa chỉ: 2/33 Nguyễn Trường Tộ, thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế Chị Phạm Thị Diệu My – Giám đốc Điện thoại: 0234 3837714 Email: dieumy.csrd@gmail.com</p>